

Set fra Orientens Perle

Af
STEEN HILDEBRANDT
Professor ved
Handelshøjskolen i Århus

Den 18. oktober tog jeg elevatoren op i Orientens Perle, der er Østens højeste tårn. Det ligger i Shanghai. Tårnet er i alt 3... meter højt, men standser man i 26.. meters højde, kan man gå ind og sætte sig til rette i en behagelig stol i en stor restaurant i tårnets øverste kugleformede del. Restauranten bevæger sig langsomt rundt, så i løbet af 15-20 minutter har man været 360 grader rundt. Det syn, man møder her, er næsten ubeskriveligt. Det er Kinas økonomiske vækstdynamo, man ser her. Det er, så langt øjet rækker, skyskraber på skyskraber, i alle retninger: klynger og atter klynger af skyskrabere – mere end 3000 i alt. Det er det sydende, sprudlende og sprællevende, moderne Shanghai med over 17 millioner indbyggere og en moderne historie, der i vækst og vildskab overgår det meste af, hvad verden har set af vækstrater. Ser man fra tårnet ned i en sideflod til den 6300 kilometer lange Yangtze-flod, bemærker man en hektisk aktivitet døgnet rundt. Fragtskibe, slæbebåde af mange slags, turistskibe og meget andet vidner om en enorm og konstant aktivitet.

Shanghai har status af en frikommune i det kæmpestore kinesiske rige og refererer direkte til regeringen i Beijing. For nogle få årtier siden åbnede bystyret i Shanghai for udenlandske investeringer i byen, og en enorm udvikling tog fart.

”Winning the Manufacturing Race” stod der på forsiden af et ledelsesprogram, som jeg dagen efter så på China European International Business School, CEIBS, som ligger i det hastigt voksende Pudong område i den østlige del af Shanghai. Det er præcist dette race, som de

mange skibe, handelshuse, firmahovedkontorer, flyvemaskiner, bank- og finansbygninger lige netop nu deltager i. De er i færd med at vinde et produktionskapløb, der er i gang i den globale økonomi, i det globale samfund, og hvor Kina er i førerfeltet, dels i kraft af det antal mennesker, der kan sættes ind i væddeløbet, omkring 1,3 mia. mennesker, dels i kraft af de meget lave lønninger, som disse mennesker får, men selvfølgelig også i kraft af en enorm vilje, en kæmpe uddannelsesindsats, infrastrukturelle tiltag af mange slags og i uhørte dimensioner.

Men man skal ikke tale med mange kinesere, før man bliver klar over den respekt, der er for, og de forventninger, der er til Indien i det manufacturing race, der er i gang. Man er helt opmærksom på, i Kina, at der også foregår en meget hastig udvikling i Indien.

Danmark er en lille spiller i dette produktionsvæddeløb, ja, Danmark er nærmest ikke en spiller i dette spil, men i et andet spil, som vi kunne kalde knowledge- og innovationsvæddeløbet. Danmark er en spiller, når det drejer sig om den moderne viden- og oplevelsesøkonomi, om design og innovation, om opbygning, udvikling og ledelse af læringsmiljøer, om moderne ledelse, men i høj grad også en spiller, når det drejer sig om den produktionsledelsesviden, der skal til i det væddeløb, der udspiller sig i Kina og Indien. Vi er en spiller i den betydning, at vore muligheder i den globale udvikling ligger på disse felter, men vi er ikke en spiller i den forstand, at vi har satset på at være med og blive en markant spiller. Jo, vort erhvervsliv i Danmark har set det, og vor regering og Folketing véd det godt, men de er optaget af nogle uhyggeligt simple, snævre og partipolitiske spil, der nærmest lammer dem i henseende til at handle langsigtet. Sandheden er, at vi som samfund ikke har satset noget som helst markant på at blive en afgørende, om end lille, spiller i fremtidens globaliserede verden. Vi er for forkælede til at ville satse. Vi slås med hinanden om en masse små dagsordener, som vi kan overskue, og hvor vi kender retorikken og hinandens positioner. Vi triller videre med alle de sædvanlige julelege, smådrillerier, småinvesteringer i alt, så ingen bliver rigtig sure, marginale ændringer i alt, så alle får lidt og ingen får tilstrækkeligt til at rykke globalt. Vi har travlt med at fordele og slås om fremtidens danske velfærd i stedet for at være optaget af, hvordan vi skaber fremtidens samfund og velfærd. Vi taler om efterløn og førtidspension, og om garantier i den forbindelse, om småjusteringer i folkeskole og gymnasium, men ser ikke, og taler

slet ikke om, at der er behov for grundlæggende og omfattende ændringer, såfremt vi skal blive en interessant spiller i fremtidens globaliserede verden. Vi har selv arbejdet for en globaliseret verden, men vi vil ikke se, at det er alvor, og at vi skal sadle om og op i andre gear for at være med. Vi har bedt om det, men nu, hvor det er der, kan vi ikke bekvemme os til at tage konsekvenserne af den globaliserede verden, der er under hastig udvikling.

Mange danskere, der har en ekstrem kort arbejdsuge og en ekstrem høj levestandard, er mere optaget af at få en endnu kortere arbejdsuge, endnu mere løn, endnu flere muligheder for at klage og klage over klagebehandlingen, mere optaget af dette, end af at præstere, udvikle, lære, forske, eksperimentere.

Danmark er blevet til en nation af velnærede klagere, forkælede lønmodtagere, klagende næringsdrivende, talentløse politikere, der end ikke kan formulere, hvad de vil og hvad den relevante dagsorden er, end sine bidrage konstruktivt til dens udfoldelse og forståelse. Vi tildeler hinanden evigt varende tilskud, hvis vi lover ikke at dyrke vor sunde jord. Vi kalder det braklægning. Det er det mest idiotiske, jeg nogensinde har hørt. Vi tildeler hinanden så bizarre tilskud og ydelser i f.eks. EU-sammenhæng, at hvis jeg gav mig til at forklare det til en uspoleret og fornuftigt tænkende person i Shanghai, så ville vedkommende ikke være i stand til at forstå mig. Ikke være i stand til at forstå, at man nogen steder i verden kan opføre sig så tåbeligt. Danmark, og danske private og offentlige virksomheder, har enorme muligheder i den globale produktions-, handels og videnøkonomi, der er i færd med at udvikle sig med meget store hastigheder. Men vi skal gribe mulighederne – vi skal formulere mulighederne. Vi skal læse de omgivelser, vi er i. Vi skal som samfund være gode til at lede vort eget land og vore egne ressourcer og kompetencer strategisk. Det er vi ikke. Vi lader kortsigtede dagsordener bestemme. Tænk på, hvad vore ministre må stå model til af kortsigtede spørgsmål – dag ud og dag ind – i radio og TV – i stedet for, at vi forventede og krævede af dem, at de havde ideer om og var optaget af Danmarks langsigtede udvikling. Intet spørgsmål er for småt til en dansk minister i 8-redioavisen eller i TVavisen. Det er forklarligt, men tåbeligt.